

Амбулаторлы-поликлиникалық педиатрия кафедрасы

СӨЖ

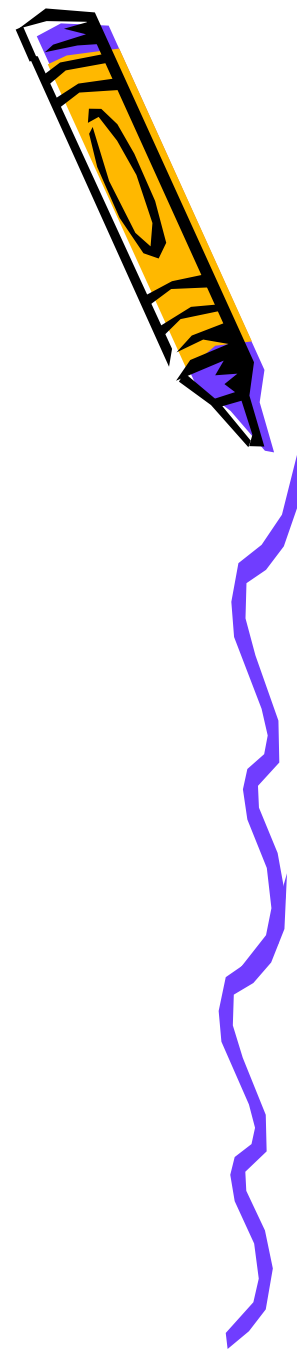
Тақырыбы: **Дені сау бала бөлмесінде жұмыс істеу.**

Орындаған: Мауленова Ұ.С.
Курс:5
Факультет: ЖМ
Тобы: 020-1К
Қабылдаған:

Алматы 2016

Жоспар:

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

- Дені сау балалар бөлмесіндегі негізгі тапсырмалар
- Участкелік педиатрдің негізгі тапсырмалары
- Балаларға емдеу-алдын алу көмегінің негізгі принциптері
- Дені сау бала кабинеті туралы ереже
- ДСБК-ның негізгі міндеттері
- Диспансерлік бақылау

III. Қорытынды

IV. Пайдаланылған әдебиеттер

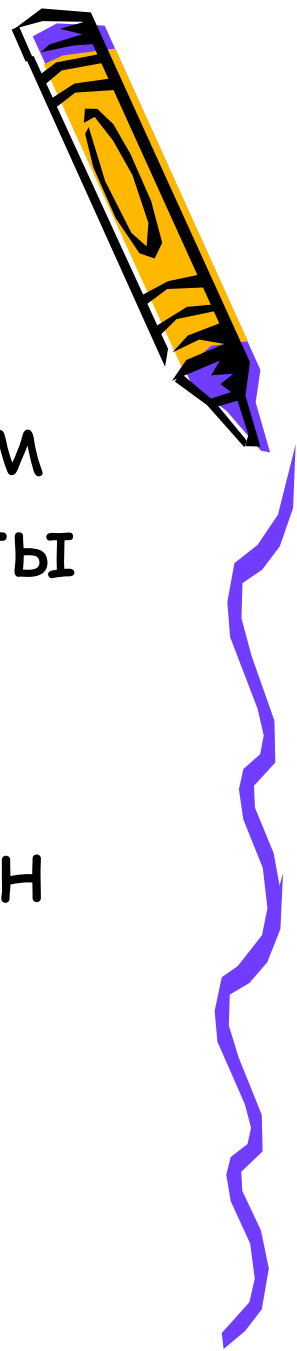
Дені сау балалардың бөлмесіндегі негізгі тапсырмалар

- Жанұяда дені сау баланың өмір салтын насихаттау
- Дені сау балаларды тәрбиелеудің негізгі ережелерін ата - анасына үйрету (тамақтану тәртібін, физикалық тәрбиелеу, шынықтыру)
- Баларды тәрбиелеу, аурулардың дамуын алдын алу, гигиеналық шараларды жүргізу сұрақтары бойынша ата - аналарға жауап беру

Участкелік педиатрдің негізгі тапсырмалары

- Барлық жастағы балалардағы өлім көрсеткіштерін және аурушаңдықты төмендету
- Балалардың жүйке-психикалық, физикалық және қалыпты дамуын қамтамасыз ету

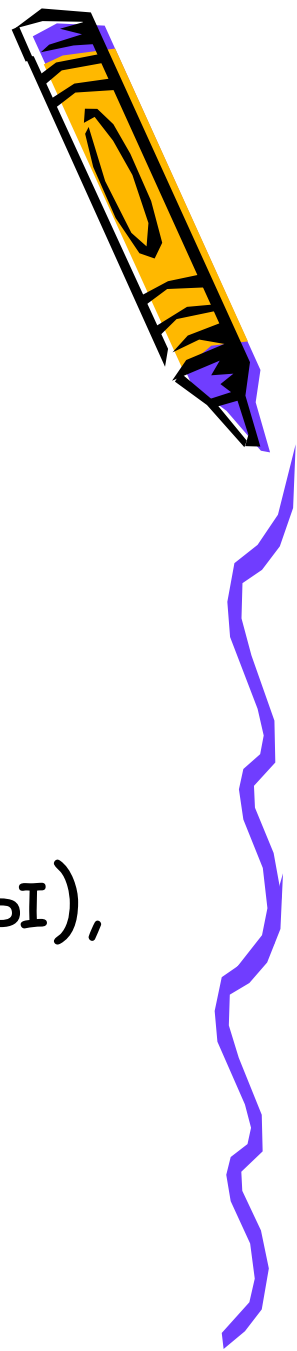
Балаларға емдеу-алдын алу көмегінің негізгі принциптері

- Дені сау балалардың алғашқы күнінде үздіксіз бақылау
- Балалардағы емдеу алдын алу көмектерінің дәрігерлер жұмысында қадағалау
- Стационарда, емдеу емханасында және санаторидағы ем қабылдау

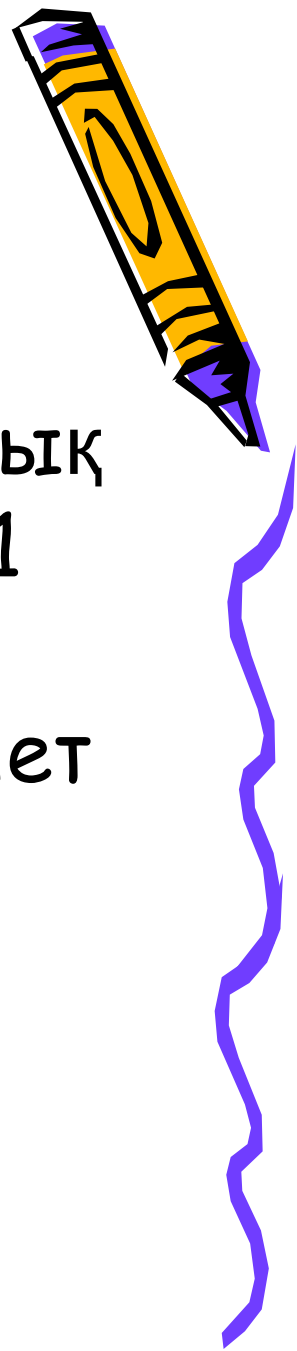

Балалаға емдеу - алдын - алу көмектерін беретін типті мекемелер

- Қалалық және облыстық балалар ауруханасы, арнайы балалар ауруханалары (жұқпалы, психатриялық, туберкулездік, ортопед-хирургиялық, қайталамалы емдеу ауруханалары), диспансерлер, қалалық балалар емханасы, стоматологиялық балалар емханасы, (балалар үйі, перзентханалар), жалпы салалы емханалар.

- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 164 Бұйрығы.
Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2011 жылғы 25 мамырында № 6897 тіркелді.

• Дені сау бала кабинеті туралы ереже

- 1. Дені сау бала кабинеті (бұдан әрі – ДСБК) балаға бастапқы медициналық-санитариялық көмек (бұдан әрі – БМСК) көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарының құрылымдық бөлімшесі ретінде ұйымдастырылады.
- 2. ДСБК ерте жастағы бала денсаулығын сақтау, профилактикалық іс-шараларды уақтылы өткізу мәселелері жөнінде медицина қызметкерлерінің білімі мен дағдыларын үздіксіз жетілдіруді жаңарту арқылы консультациялық және оқу жұмыстарын жүргізеді, сондай-ақ баланы тікелей күтіп-бағумен айналысатын ата-аналар мен өзге адамдарды үйрету арқылы ұйымдастыру-әдістемелік және үйлестіруші орталықтың рөлін атқарады.

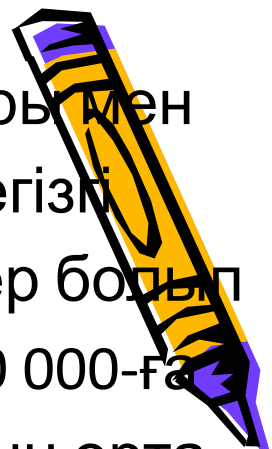

- 3. ДСБК штаты медициналық ұйымның жалақы қоры мен штаттық кестесі шегінде белгіленеді. ДСБК-ның негізгі штат бірлігі орта медициналық білімі бар қызметкер болып табылады - 10 000 балаға 1 лауазым. Бала саны 10 000-ға жетпейтін жағдайда ДСБК қызметі БМСК ұйымының орта медициналық білімді қызметкерінің біріне жүктеледі.

4. ДСБК қызметіне БМСК педиатрия бөлімшесінің бастығы немесе аға дәрігері басшылық етеді.

5. Саламатты өмір салтын қалыптастыру саласындағы қызметті жүзеге асыратын аумақтық денсаулық сақтау ұйымдары ДСБК-ге ақпараттық-әдістемелік көмек көрсетеді.

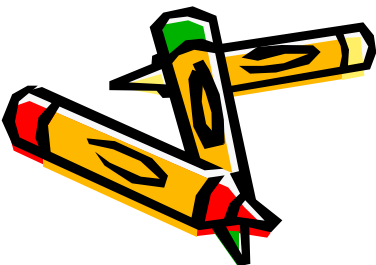
ДСБК-ның негізгі міндеттері:

- 1) БМСК ұйымдарының медицина қызметкерлерін 3 жасқа дейінгі бала ауруларын профилактикалық жұмыстарының мәселелері бойынша білімі мен дағдыларын арттыратын іс-шараларды өткізу;
- 2) медицина қызметкерлерін жүкті әйелдерге бала туғанға дейін патронаж өткізу, сондай-ақ ерте жастағы балаға патронаж өткізу ережесі мен әдістемесін үйрету;
- 3) әйелдер консультациясының және жүкті әйелдерді бақылаудағы сабақтастықтың тұрақты байланысын жүзеге асыру; 4) Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының ұсынымдарына сәйкес дені сау және ауру балаға, мүмкіндігі шектеулі баланың тамақтануы, физикалық және психологиялық-әлеуметтік дамуы күтім жасау мәселелері жөнінде тақырыптық сабақтар өткізу;
- 5) медицина қызметкерлерін жүкті, бала емізетін әйелдер мен ерте жастағы баланы құнарлы тамақтандыруды, сонымен қатар емшекпен қоректендірудің негіздері мен тәжірибесін, уақытылы қосымша тамақтандыруды енгізу, дайындау мәселелері жөнінде үйрету;
- 6) медицина қызметкерлерін ерте жастағы баланы психофизикалық дамуы скринингін өткізуге үйрету;

7) медицина қызметкерлерін мынадай мәселелер бойынша үйрету:

- балада болатын микронутриентті жетіспеушілік пен мешел ауруларының алдын алу;
  - «қауіпті белгілер» анықталған жағдайда ата-аналар немесе балаға тікелей күтім жасайтын басқа адамдарға ауру баланы күтіп-бағу ережесін, тамақтандыру мен сұйық ішкізу режимін үйрету;
  - ерте жастағы баланың психологиялық-әлеуметтік дамуын кейіннен консультация бере отырып бағалау;
  - отбасында баланы жек көрушілікті анықтау және оған зорлық-зомбылық көрсетудің алдын алу;
  - баланы мектепке дейінгі балаға ұжымдарына баруына дайындау;
  - әлеуметтік мәні бар аурулармен ауыратын аналардан баланы бөліп алу;

8) медицина қызметкерлерін ерте жастағы балаға массаж және оларға жаттығу жасау тәсілдерін өткізуді үйрету;

9) жүкті және бала емізетін әйелдерді құнарлы тамақтану практикасына үйрету және оларға консультация беру;

10) ерте жастағы баланы күтіп-бағатын адамдарға мына мәселелер бойынша консультациялар беру және оларды үйрету:

- дұрыс тамақтану (емшек емізудің өзектілігі, тамақты уақтылы беру);
- ерте жастағы баланы массаж және жаттығу жұмыстарын жасату;
- ерте жастағы баланы психологиялық-әлеуметтік дамыту;
- қауіпті белгілер анықталған жағдайдағы әрекеті, бала ауырған кездегі тамақ беру және ішкізу режімі;
- микронутриентті жетіспеушілік пен мешел ауруының уақтылы алдын алу;
- балаға отбасында зорлық-зомбылық көрсету мен оны жек көрудің алдын алу;

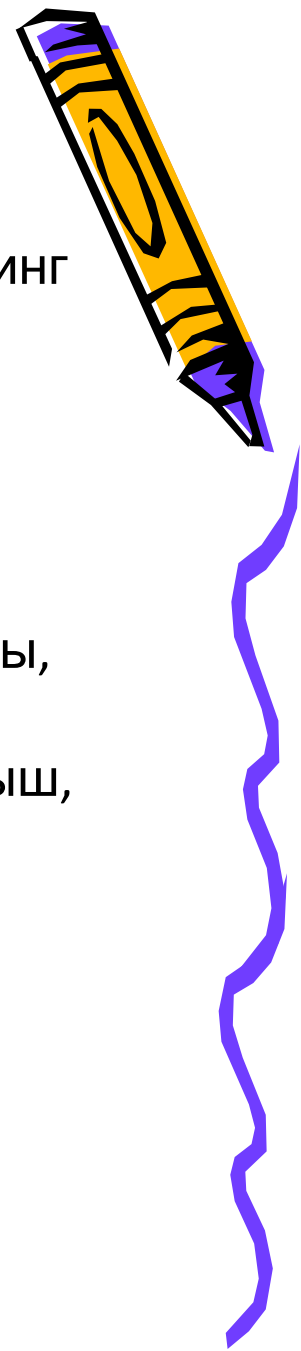
11) медицина қызметкерлері мен халықты дені сау бала тәрбиелеу мәселелері бойынша ақпараттық-әдістемелік материалдармен қамтамасыз ету;

- 12. ДСБК медицина қызметкері өз жұмысын жеке және ұжымдық әңгімелесу, сондай-ақ практикалық сабақ және тренинг ретінде ұйымдастырады.

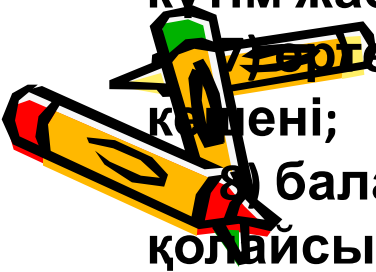
13. ДСБК баланы дамыту мен тәрбиелеу бойынша қажетті медициналық жұмыс құжаттамасын және нұсқамалық-әдістемелік материалдардың есебін жүргізеді.

14. ДСБК-да үш жасқа дейінгі баланы психологиялық-элеуметтік тұрғыдан ынталандыру үшін ойыншықтар жиынтығы, практикалық сабақтар өткізуге арналған жиынтық (зонд, кесе, шай қасық), компьютер, теледидар, бейне немесе DVD-ойнатқыш, жүкті және бала емізетін аналармен практикалық сабақтар өткізуге арналған қуыршақтар (манекендер) (2 дана), медициналық таразылар, бой өлшегіш құрал болуы тиіс.

ДСБК-нің оқу материалдары, көрнекі құралдары және ұйымдастыру техникасы:

- 1) ерте жастағы балаға патронажды бақылау және бала туғанға дейінгі патронаж өткізу ережесі;
- 2) (дені сау және науқас баланы) тамақтандыру және дамыту мақсатында күтім жасау бойынша – «Анаға жаднама» әдістемелік ұсынымы;
- 3) «Ерте жастағы баланы тамақтандыру» әдістемелік ұсынымы;
- 4) Қазақстан Республикасының ұлттық профилактикалық екпесінің күнтізбесі;
- 5) тамақ өнімдердің пирамидасы;
- 6) дені сау баланы тамақтандыру мен ауырған кезде де оған күтім жасау туралы ұсынымдар;
- 7) ерте жастағы балаға арналған массаж және жаттығулар кешені;
- 8) бала ауырған кезде «қауіпті» және баланың дамуындағы қолайсыздық белгілері;

- 9) физикалық даму картасы;
- 10) бейнематериалдар (емшек емізу, дамыту мақсатындағы күтім, аурудың қауіпті белгілері және отбасындағы науқас балаға жасалатын күтім);
- 11) бала жастағы ауруларды ықпалдастыра қарау модулінен фотоальбом.

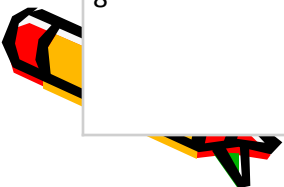
11. БМСК-да емшек емізу, тамақ беру, аурудың «қауіпті» белгілері, ауру баланы тамақтандыру және сұйықтық ішкізу режимі бойынша ата-аналар мен бала күтімімен тікелей айналысатын адамдардың білімін бағалау арқылы ерте жастағы баланың денсаулығын сақтау және профилактикалық іс-шараларын өткізуіне ДСБК ішкі бақылауды (ішінара бауалнама жүргізу арқылы) жүзеге асырады.

Диспансерлік бақылау:

№ р/с	Баланың жасы	Неше рет келді	
		дәрігер/фельдшер	мейірбике
1-сызбанұсқа			
1	Перзентханадан шығарғаннан кейінгі алғашқы 3 күн	1 – дәрігер мен мейірбикенің үйде бірлесіп қарауы	
2	7 күн толғанда	-	үйде
3	14 күн толғанда	1 - үйде	-
4	21 күн толғанда	-	үйде
5	28 күн толғанда	-	үйде
6	1 ай	1 - қабылдауда	үйде
7	2 айға толмаған	-	үйде
8	Барлығы:	Барлығы 8 қарауы, оның ішінде:	
		3 дәрігер/фельдшер қарауы	5 мейірбике қарауы

Өмірінің алғашқы жартыжылдығы (6 айға дейін)

№ р/с	Баланың жасы	Неше рет келді	
		дәрігер/фельдшер	мейірбике
1	2-сызбанұсқа 2 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
2	3 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
3	4 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
4	5 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
5	6 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
6	Барлығы:	Барлығы 10 қарауы, оның ішінде:	
		5 дәрігер/фельдшер қарауы	5 мейірбике қарауы

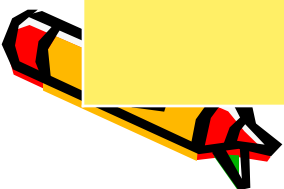
Өмірінің екінші жартыжылдығы (6 айдан 12 айға дейін)

№ р/с	Баланың жасы	Неше рет келді	
		дәрігер/фельдшер	мейірбике
1	7 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
2	8 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
3	9 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
4	10 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
5	11 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
6	12 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
7	Барлығы:	Барлығы 12 қарауы, оның ішінде:	
		6 дәрігер/фельдшер қарауы	6 мейірбике қарауы

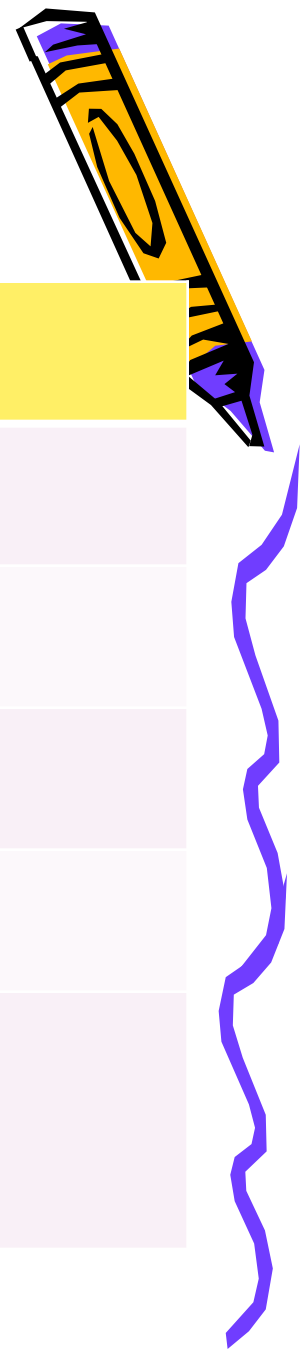
Екі жастағы кезең (12 айдан 24 айға дейін)

№ р/с	Баланың жасы	Неше рет келді	
		дәрігер/фельдшер	мейірбике
1	1 жас 3 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
2	1 жас 6 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
3	1 жас 9 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
4	2 жас	1 - қабылдауда	1 - үйде
5	Барлығы:	Барлығы 8 қарауы, оның ішінде:	
		4 дәрігер/фельдшер қарауы	4 мейірбике қарауы

Үш жастағы кезең (24 айдан 36 айға дейін)

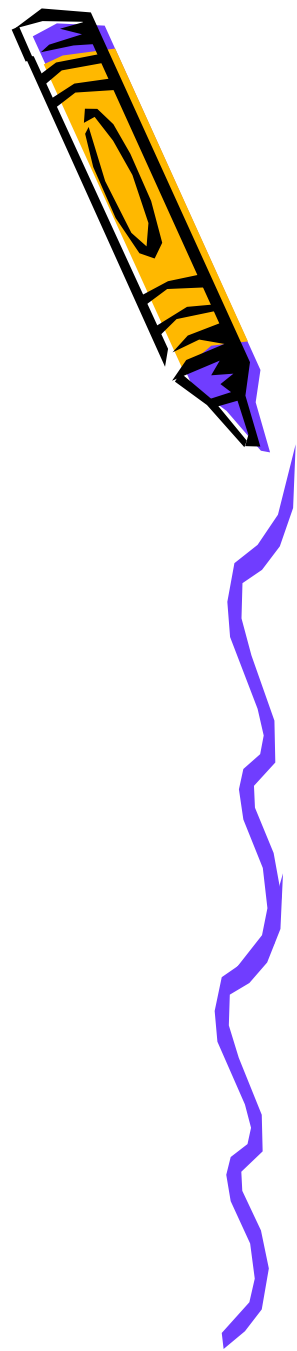
№ р/с	Баланың жасы	Неше рет келді	
		дәрігер/фельдшер	мейірбике
1	2 жас 6 ай	1 - қабылдауда	1 - үйде
2	3 жас	1 - қабылдауда	1 - үйде
3	Барлығы:	Барлығы 4 қарауы, оның ішінде:	
		2 дәрігер/фельдшер қарауы	2 мейірбике қарауы

Төрт және бес жастағы кезең (36 айдан 60 айға дейін)

№ р/с	Баланың жасы	Неше рет келді	
		дәрігер/фельдшер	мейірбике
1	4 жас	1 - қабылдауда	1 - үйде
2	5 жас	1 - қабылдауда	1 - үйде
3	Барлығы:	Барлығы 4 қарауы, оның ішінде:	
		2 дәрігер/фельдшер қарауы	2 мейірбике қарауы

Балалар мен жасөспірімдерге медициналық көмек мына тәртіпте беріледі:

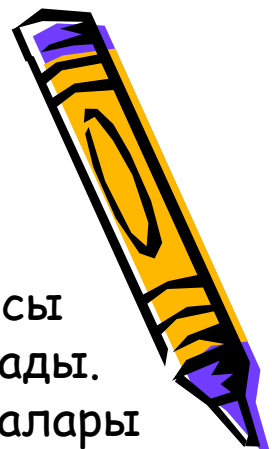
- Амбулаторлы поликлиникалық көмек
- Біріншілік медико-санитарлық көмек
- Кеңестік-диагностикалық көмек
- Стационарлы көмек
- Жедел медициналық көмек
- Санитарлы авиация
- Төтенше жағдайдағы медициналық көмек
- Медициналық реабилитация
- Паллиативті көмек және мейірбикелік күтім

Дәстүрлі медицина

Халық емі

Қорытынды

- Дені сау бала кабинеттері консультативтік және білім беру жұмысы бойынша ұйымдастыру-әдістемелік және үйлестіруші рөл атқарады. Мұнда медициналық қызметкерлермен қатар балалардың ата-аналары немесе отбасында ерте шақтағы балаларға күтім көрсететін адамдар да білім алып, дағдылана алады.

Дені сау бала кабинеттерінің негізгі міндеті балалар денсаулығын қорғау бойынша алдын алу іс-шараларын жүргізу, соның ішінде: медициналық қызметкерлердің білімін үздіксіз жетілдіру; дені сау және науқас баланы күту, тамақтандыру, дене және психологиялық-әлеуметтік даму мәселелері бойынша тақырыптық сабақтар өткізу; медициналық қызметкерлерге ерте шақтағы балаларға патронаж жүргізу әдістемесін және жүкті әйелдерді, бала емізетін әйелдерді және ерте шақтағы балаларды дұрыс тамақтандыру ережелерін үйрету, медициналық қызметкерлерді балалардың психологиялық-әлеуметтік даму жағдайын бағалау мәселелері бойынша, массаж, гимнастика жасау тәсілдеріне және т.б. үйрету.

- 10 мың кішкентай пациентке бір арнайы дайындалған және оқытылған медициналық қызметкер - дәрігер бекітіледі. Егер бір кабинетке келетін балалар саны 10 мыңнан кем болса, кабинет дәрігерінің функциялары орта медициналық персоналға жүтеледі.

